

Projenin Adı:	Üniversite öğrencilerinin istatistiksel okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesi
Durumu:	Devam Ediyor
Yürütücü:	Doç. Dr. Bülent GÜVEN
Araştırmacılar:	Arş. Gör. Zeynep Medine ÖZMEN
Destekleyen Kurum:	KTÜ- BAP Birimi
Tarih (Başlangıç-Bitiş):	2013-

Özet:

Son yıllarda dünyada ve dolayısıyla ülkemizde istatistik ve istatistik eğitime verilen önem giderek artmaktadır. Bireylerin günlük yaşamlarında karşılaştıkları durumlar üzerinde etkili kararlar alabilmeleri, daha başarılı, üretken ve nitelikli bir meslek yaşamı sürdürmelerinde belirleyici olan istatistik matematik eğitiminin de önemli konuları arasındadır. İstatistiğe verilen önem ve istatistik eğitiminin gerekliliğine yönelik yapılan vurgulamalar arttıkça; araştırmacılar tarafından çalışılmaya değer bir alan olduğu ortaya çıkmaktadır. Toplumda yer alan bireylerden istatistiksel anlamda donanımlı ve okuryazar olmaları, yaşamlarında olup bitenlere anlamlı yaklaşabilmeleri ve yorum yapabilmeleri beklenmektedir. Ayrıca birçok iş alanında istatistiksel okuryazar bireylere olan ihtiyacın arttığı ve artan bu ihtiyaç doğrultusunda da çalışanların işleri ile ilgili konularda daha kaliteli bir sürecin yaşanmasında istatistiksel bilgileri anlamaları oldukça önemli görülmüştür. Bireylerin istatistiksel okuryazarlığı iş yaşamına aktif olarak yansıtması ve istatistiksel durumlara yönelik anlam oluşturmaları literatürde sıklıkla vurgulanırken; iş yaşamına atılmak için önemli bir basamak olan üniversite eğitimleri sırasında öğrencilerin istatistiksel okuryazarlık becerisi açısından mevcut durumlarının belirlenmesi ihtiyacı belirlemektedir. Bireylerin istatistiksel okuryazarlık becerilerini belirleyebilmek için de öncelikle bu becerinin detaylı bir şekilde anlaşılması ve bu beceriyi yansıtabilecek uygulamaların tasarlanması gerekmektedir. Bu nedenle bu çalışmada bireylerin istatistiksel okuryazarlık becerilerini belirlemeyi amaçlayan bir istatistiksel okuryazarlık testi geliştirilerek uygulanması ve istatistiksel okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Testin uygulanmasıyla elde edilen bulgular değerlendirilerek mevcut istatistik öğretimlerinin niteliğini artırmada katkıda bulunacak sonuçlar sunulacaktır. Ayrıca geliştirilen istatistiksel okuryazarlık testi de yapılan öğretimlerin değerlendirilmesinde istatistik dersi veren öğretim elemanları için alternatif bir ölçme yöntemi olabilecektir. Çalışmanın örneklemini Karadeniz Teknik Üniversitesinin farklı fakültelerinde öğrenimlerine devam etmekte olan öğrenciler oluşturmaktadır. Veri çeşitliğinin sağlanması açısından farklı fakültelerde yürütülen programlarda öğrenim gören üniversite öğrencileri tercih edilecektir. Çalışmanın amacı doğrultusunda literatürden istatistiksel okuryazarlık kavramı detaylı olarak araştırılarak göstergeleri belirlenecektir. Daha sonra belirlenen bu göstergeleri içeren bir istatistiksel okuryazarlık testi geliştirilerek üniversite öğrencilerine uygulanması planlanmaktadır. Testte öğrencilerin verilen istatistiksel durumlar üzerinde çıkarımda bulunmalarını, farklı içeriklerde sunulan problemleri anlamalarını, farklı veri temsillerini kullanmalarını ve temsiller üzerinden yorum yapmalarını, elde edilen sonuçlar ve karşılaşılan durumlar üzerinde eleştirel yaklaşımlarını ölçen sorulara verilmeye çalışılacaktır. Sorulara öğrencilerin cevap vermelerinin yanında, öğrencilerden verdikleri cevapların nedenlerini açıklamaları da istenecektir. Elde edilen veriler Rasch modeli yardımıyla analiz edilecektir. Bu model her bir öğrencinin testte yer alan tüm maddelere verdiği cevaplardan yola çıkılarak maddelere zorluk derecelerinin atılmasını sağlaması ve bu sayede öğrencilerin düzeylerini belirlemeye imkan vermesi açısından tercih edilmiştir. Öğrencilerin yanlış anlamaları, hatalı cevapları örneklendirilerek sunulacaktır. Bu sayede istatistiksel okuryazarlık kavramının geniş bir yelpaze olduğu ele alındığında öğrenci cevaplarının hangi boyutlar bakımından daha zengin veya eksik olduğu da görülecektir. Dolayısıyla bu çalışma son yıllarda matematik eğitiminde odak haline gelen istatistiksel okuryazarlık kavramını ele alması ve bu kavramın lisans seviyesine odaklanması açısından önem taşımaktadır. Bu nedenle çalışma sonrasında elde edilecek sonuçların literatüre katkısının olacağı düşünülmektedir. Ayrıca bu projeden elde edilen sonuçlar ışığında lisans programlarında okuyan ve toplumda farklı alanlarda aktif olarak yer alacak bireylerin istatistiksel okuryazarlık bakımından eksik yönlerini geliştirici öneriler sunulacaktır. Projenin 1 yılda tamamlanması planlanmaktadır.